

دستور جلسه کارگروه تخصصی کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

دستور جلسه شماره
عنوان: درخواست بررسی موضوع شمول یا عدم شمول قاعده ۲ الف (قواعد عمومی سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا) در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی
مرجع طرح موضوع: شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان گیلان
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۰/۰۶/۲۲
تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه
شرح موضوع: قاعده ۲- الف گمرکی در کتاب یادداشتهای توضیحی (سیستم هماهنگ شده توصیفی و کدگذاری کالا) به این ترتیب تعریف شده است: هر اشاره‌ای به یک شیئی در شماره‌ای معین شامل این شیئی می شود ولو به حالت غیرکامل یا تمام نشده، به شرط اینکه به همان صورت، مشخصات اساسی شیئی یا تمام شده را داشته باشد. همچنین شامل شیئی کامل یا تمام شده یا اشیایی که طبق مقررات پیش گفته باید کامل یا تمام شده تلقی شوند وقتی که به صورت پیاده شده یا سوار نشده عرضه می گردند، می شود. ^۱

^۱ طبق قاعده ۲ الف صاحب کالا می بایستی اجزا و قطعات کالای خود را به تفکیک هر جزء و هر قطعه در هر گمرک درست اظهار کند و حقوق و عوارض گمرکی متعلقه را پرداخت کند اما گمرک می تواند با رصد اطلاعات که هم اکنون الکترونیکی و هوشمند شده است موضوع را پیگیری و در صورتی که عملیات تولید را در همان زمان بر روی قطعات منفصله در داخل کشور انجام ندهد و صرفا اقدام به مونتاژ اجزا و قطعات وارداتی کند، گمرک می تواند تمامی کالاهایش را مشمول قاعده ۲ الف نماید و حقوق و عوارض گمرکی کالای کامل را دریافت کند.

در صدر قاعده ۲- الف و بخش دوم قاعده مذکور مصادیق کاربرد آن تعریف شده است، مولفه هایی از جمله کالای کامل نشده یا تمام نشده، حالت عرضه شده، خاصیت اساسی شی کامل، کالای سوار نشده یا پیاده شده، شیوه و عملیات کاری سوار شدن کالا، ضرورت یا سهولت بسته بندی، جابجایی یا حمل؛ همگی از عناصری هستند که در اعمال این قاعده می بایست ملاک عمل قرار گیرند.

به طور مثال ماشین آلات راهسازی به جهت سهولت جابجایی و کاهش هزینه حمل، در مبدا پیاده سازی و در کانتینر بارگیری می شوند تا هزینه بسیار کمتری به جای حمل بر روی عرشه پرداخت گردد. در اینجا قاعده ۲- الف مصداق پیدا میکند و صاحب کالا صرف پیاده سازی ماشین آلات مربوطه نمی تواند کالای را به صورت قطعات جدا شده اظهار کند.

در بحث سهولت بسته بندی هم می توان یک شرکت چندملیتی را مثال زد که کالاهای این شرکت به صورت سوار نشده به مصرف کننده نهایی عرضه می شود و مصرف کننده نهایی با وسایل ثابت کننده ابتدایی منجمله پیچ، مهره، چفت، غیره می تواند کالای مذکور را طبق دستورالعمل سازنده سوار و استفاده نماید. در اینجا هم صاحب کالا نمی تواند صرف منفصله بودن قطعات، کالا را به صورت اجزا و قطعات اظهار نماید. شرکت گاهی به جهت سهولت در حمل و نقل، این قطعات را به صورت سر هم بندی شده با پیچ و مهره و پرچ ساده در کانتینرهای حمل بار قرار می دهد و پس از ترخیص و مونتاژ در ایران آن را وارد بازار می کند.

در همه کشورها به منظور حمایت از تولید کننده تعرفه مشخصی بر روی کالای کامل وارداتی اخذ می شود و از طرف دیگر برای مواد اولیه و اجزاء و قطعاتی که داخل کشور تولید نمی شود، تعرفه ای پایین تر وضع می شود تا کمکی به تولید داخلی باشد تا بتواند رقابت پذیری خود را در بازار جهانی افزایش دهد. بنا بر قاعده ۲ الف قواعد عمومی تفسیر سیستم طبقه بندی کالاها موسوم به HS (سیستم یکپارچه سازی یا THE HARMONIZED SYSTEM) در صورت مشاهده محموله ای که توصیفش گذشت گمرک می تواند طبق قوانین بین المللی با دریافت تعرفه محصول کامل اجازه ندهد تا یک شرکت از این اختلاف تعرفه به این شکل که تمامی قطعات را از یک برند مشخص وارد کرده و در داخل آن را سر هم و مونتاژ کند، استفاده نماید. این شرکت ها باید حداقل بخشی از قطعات را در داخل تولید کنند. گمرک پس از بررسی اطلاعات مربوط به پروانه های واردات لوازم خانگی با استفاده از سامانه ای موسوم به پنجره واحد تجارت فرامرزی که چندی است توسط گمرک اجرایی گردیده است و اطلاع از این که تمامی این قطعات وارد شده است، اقدام به جریمه واحد مذکور می نماید.

دستور جلسه کارگروه تخصصی کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

در اجرای موضوع یاد شده گمرک، وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به نحوی دخیل می باشند که هر یک تفسیر خاص خود را از موضوع دارند و این امر موجب سردرگمی و ابهام برای سرمایه گذار و تولید کننده از جمله تولیدکنندگان لوازم خانگی شده است. این اختلاف نظر در میان مجموعه مناطق آزاد و گمرک در سطح کشور بدین شرح وجود دارد:

طبق اعلام سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس، گمرک جمهوری اسلامی ایران واحدهای تولید و مونتاژ لوازم خانگی را در مناطق آزاد و ویژه طی نامه شماره ۳۵۴۶۶۷/۳۵۴۶۶۷ مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۹ مضمول قاعده ۲ الف نموده و حقوق و عوارض گمرکی کالای کامل را دریافت می کند؛ در صورتی که معاونت حقوقی رییس جمهور بر طبق این بند از ماده قانونی در پاسخ به استعلام بعمل آمده در خصوص موضوع مذکور طی نامه ای به شماره ۳۶۳۶۷/۱۳۱۱۱۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۴ خطاب به رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی اعلام نموده است که قاعده ۲ الف در خصوص کالاهای تولید و پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه موضوعیت نداشته و تعیین حقوق ورودی کالاهای مذکور باید مطابق با ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور صورت پذیرد.

بند (ب) ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور چنین اشعار می دارد که «کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کاررفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

تبصره ۱- مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی به کاررفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می شود.

تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به کاررفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر مناطق کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می شود و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.»

با عنایت به مطالب فوق شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان گیلان درخواست نموده است تا این موضوع در دستور کار بررسی کمیته حمایت از کسب و کار قرار گیرد.